

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

Ese in fic-care septemana odata, adeca dominec'a
contienendu o cóla si diumetate.

20 noem.

Pretulu pentru Austria

pe Jul. - Dec. 4 fl. -
pe Jan. - Dec. 8 fl. - cr.

2 decem.

Pentru Románia

pe Jul. - Dec. unu galbeuu si diumetate.

1866.

Nr.

39.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morarilor Nr. 10.

unde sunt a se adresa' manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

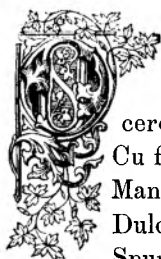
II

**II
cursu
anualu.**

PETREA CATIELEI.

(Dupa o poveste populara.)

I.

cerésca dina,
Cu fatia senina,
Mandra la privire,
Dulce la sioptire,
Spune-mi si-mi descrie,
Si-mi vestesce mie
Câile 'nealcite,
Faptele 'mplinite
De Petrea Catiellei,
Sê cantu despre ele!

Post'-a, fostu in lume
Omu de mare nume,
Marele Predanu,
Imperatu avanu,
Ce 'nfricá pamentulu,
Candu rosteá cuventulu,
Si purtá resbóie,
Si versá pohóie
De sange de smei
Cu ostasii sei.
Crai din departare
Unde 'ntâiu resare
Sórele pe ceriu,

Colo peste mâri,
Soli-i tramiteau,
Cari-i se 'nchinau;
Si-avea 'mperatésa
Tênera frumósa,
Frageda socia,
Ca o bucuria,
Ca unu crinu de véra,
Ca o prima-véra:
Ins'ardea de doru,
Sê-i nasc' unu fecioru,
Sê-i dea moscenire
Tronu si-a sa marire.
Nóue ani trecura
Si i se nascura
Copilitie nóue,
Siepte si cu dóue.
Marele 'mperatu
Multu erá 'ntristatu,
Multu se cugetá,
Multu mi se 'ngrijá,
Câ-ci imbetraniá
Si nu-i se 'mpliniá

Dorulu de-unu fecioru
 De moscenitoriu.
 Si 'nfricatu de mórte
 El apuc'o carte,
 Carte ce-e miníta
 De catra ursita,
 Pentru ca sê spuna
 Sórte rea séu buna.
 Si pe candu cetesce,
 Cartea-i svatuesce,
 Ca sê-si ia 'ntrebare
 De la vrajitóre :
 Deci tramite 'n graba
 Sê-i aduc'o baba,
 Baba vrajitóre
 Si descantatóre.
 Bab'a se silesce
 Si curendu sosesce,
 Aducandu cu sine
 Flori si radecine,
 Radecini si flori,
 Strinse 'n serbatori ;
 Foi de stirigóie,
 Pravu din mosînóie,
 Si bureti de róua
 Strinsi la luna nóua,
 Hirci si osaminte
 De pe la morminte.
 Si 'ntr'unu hîrbu le pune,
 Si din gura spune :
 — „Floriloru alese,
 „De mine culese
 „In tempulu de diori,
 „Tempu de serbatori,
 „Si voi radecine
 „Sapate de mine
 „Pe la miediu de nópte,
 „Candu s'aduna 'n siópte
 „Strigele, ce.fura
 „Laptele, ce cura
 „De la vaci din títie,
 „Si de la oitie,
 „Foi de stirigóie,
 „Pravu din mosînóie,
 „Strinse din gradina,
 „Candu fu luna plina,
 „Si bureti de róua
 „Strinsi la luna nóua,
 „Pe la miediulu verii,
 „In puterea serii,
 „Hirci si osaminte
 „Spuneti-mi voi mie,
 „Dac'a fi sê fia,
 „Sê se fericésca
 „Curtea 'mperatésca

„Pri'ntr'unu fetu fecioru,
 „Fetu moscenitoriu,
 „Candu ve voiu aprinde,
 „Foculu candu v'a prinde
 „Voi s'ardeti cu para
 „Si schintei sê sara ;
 „Si numai de câtu
 „Léculu nimeritu
 „Sê mi-lu aretati,
 „Si sê me 'nvetiati !
 „Ér' de s'ar templá,
 „De va fi cumu-va,
 „Ca sê nu se nasca
 „Vitia 'mperatésca,
 „Vitia de fecioru
 „De moscenitoriu,
 „Voi de mine-aprinse,
 „Si de focu cuprinse,
 „Sê ardeti mocnite,
 „De fumu nedusíte,
 „Sê ardeti in ventu,
 „Pe-cum ve descantu“!

Astu-feliu cum vorbesce,
 De trei ori scuipesce,
 Si mi ti le-aprinde,
 Foculu le cuprinde,
 Hîrbulu sferaesce,
 Par'a se ivesce,
 Se ivesce-o para
 Limpede si chiara.
 Bab'a mi-o privesce,
 Si privindu gasesce
 Léculu de fecioru,
 De moscenitoriu.

II.

Imperatu 'n graba
 Pe betran'o 'ntreba,
 Veste ca sê-i spuna
 Veste rea séu buna !
 Bab'a 'ngenunchiéza,
 Si mi-i cuventéza :
 — „O pré luminat
 „Dómne, si 'mperate !
 „Déca ai tu doru
 „Sê capeti fecioru,
 „La slujbasi li spune,
 „Dí ! ca sê-ti adune
 „De prin siepte sate
 „Siepte mreji curate,
 „Siepte teneri veri
 „Cu-ale loru muieri,
 „Si li poruncesce,
 „Ca sê prinda pesce
 „De coló din lacu,
 „Se fia de lécu !

„Si de siese ori
 „Prinde-oru pescisiori,
 „Prinde-voru pitici
 „Totu de cei mai mici,
 „Pentru ca sê-i faci
 „Daru pe la saraci,
 „Êr de-a sieptea ôra
 „Mrej'a cea mai rara
 „Sê s'arunce 'n lacu,
 „*Se fia de lécu!*
 „Si voru prinde-o mréna,
 „*Mréna multu avana*
 „Cu soldî aurî,
 „*Lécu pentru copii!*
 „Asta s'o primesci,
 „Si sê poruncesci,
 „Sê s'aduc'a casa
 „La bucatarésa,
 „S'o gate de mésa
 „Pentru 'mperatésa,
 „Si gustandu din ea,
 „Va purcede grea.
 „Si va capetá,
 „Dupa voi'a ta,
 „Copilasiu frumosu
 „Cu peru aurosu,
 „Si va fi-alu seu nume
 „Raru si mare 'n lume,
 „Si pe mâri si 'n tiéra,
 „Si peste hotara :
 „Dar' sê bagi de sama,
 „Ca nime din mréna,
 „Altulu sê nu ia
 „Sê guste din ea,
 „C'apoi n'o sê vie,
 „Cum ar fi sê fie,
 „Fiulu teu maritu
 „Si prin tieri vestitu!“

III.

Éta mari, éta
 Imperatu 'ndata
 La slujbasi li spune,
 Ca sê i s'adune
 De prin siepte sate
 Siepte mreji curate,
 Siepte teneri veri
 Cu-ale loru muieri,
 Si li poruncesce,
 Ca sê prinda pesce
 De colo din lacu,
Se fia de lecu!
 Si cei siepte veri
 Cu-ale loru muieri
 Vin ca sê 'mplinésca
 Voi'a 'mperatésca,

Langa lacu se 'nsîra,
 Mrejile câ-si vîra,
 Tragu de siese ori
 Si prindu pescisiori,
 Si totu prindu pitici
 Totu de cei mai mici.
 Si se 'mpartu multîme
 Pe la saracime,
 Êr' de-a sieptea ôra
 Mrej'a cea mai rara
 Se arunca 'n lacu
Se fia de lécu!
 Si se prinde-o mréna
Mréna multu avana,
 Cu soldî aurî,
Lécu pentru copii!
 Si se duce-a casa
 La bucatarésa,
 Ca s'o curatiésca,
 Si s'o pregatésca,
 Sê fia de mésa,
 Pentru 'mperatésa.
 Dar' din intemplare
 Imperatulu mare
 Uita s'amintésca,
 Uita sê grijésca,
 Ca dintr'acea mréna,
Mréna multu avana
 Altulu sê nu ia
 Sê guste din ea!
 Mrén'a curatîta,
 Fiérta, pregatîta,
 Se pune pe mésa
 Pentru 'mperatésa,
 Gusta deci din ea
Si purcede grea;
 Êr' din launtréle
 Mari si maruntele
 Multe-s'aruncate
 Si de alti gustate:
 Soldî, aripî si rênza
 Le gasesce-o mândia,
 Prinde-a rugumá.
Si purcede grea;
 Si din celelalte
 Maruntâi din tôte
 Se 'nfrupt'o catiea,
Si purcede grea,
 Si ce mai remase,
 Remasîti din mésa
 De gustatu se lasa
 La bucatarésa,
 Gusta deci si ea
Si purcede grea.

(Va urmá.)

NUNT'A DOCHITIEI.

Novelata.

Inca nu e diua bine.

Câte fete tóte-su la fantan'a satului. Olu-rile pline de o lature langa bêrn'a fantanii, ér ele la olalta tóte, care cu manile 'n brêu, care cu cârligulu la mana, séu sub suóra, si povestescu. Cele mai bune de gura vorbescu, cand mai aspru cand mai linu, ca si cum n'aru mai vré sê le scie tóta lumea, câ ce mai vorbescu ele, — cele mai tenere-su rusînóse inca, si stau smerite de o lature si asculta ce vorbescu cele mai dedate cu fléuri.

— Da rogu-te, n'ai audítu tu Todorica, câ la Ilén'a au venitu petítorii? Eri demanétí'a cand cantau cocosii au sositu la birtu, si cand se facea diua mergeau calaresce. — Ilén'a i-au petrecutu pana 'n usia, — asié se tienea; si la mine au vrutu sê vina, dar maicuti'a nu i-a lasatu in casa, câ dice cà-e rea muma-sa, n'ar puté traí nimenea cu ea.

— Ei si câtu e de frumosu, arda-lu par'a focului! — continuà o nevêsta frumosica. Asié-e de albu ca unu domnisoru, apoi are unu peru inmezeratu cum e metas'a 'n têrgu, d'apoi ochii lui cum e mur'a, d'apoi sprincenele lui — scii tu Mariutia — impinge pe vecina-sa — scii tu: spiculu graului. Erá cu o camesia cu síre de berca impenate cu meriu, scii tu cum si-facuse Oniti'a camesi'a cea de mire. Inca avea taleri pe curea... Ba dio ala e fetioru frumosu, ori cine ce dice!

— Déca-di póte fi frumosu, câ sciu câ nu-lu mai arse sórele asta véra. Câtu fu tempulu sepatului si câta fu vér'a secerii de lunga totu la umbra a siediatu pe fenatiu cu boii. Póte fi frumosu, sciu câ nu l'a mai arsu sórele, — díse un'a svatósá, apoi se 'ntórse 'ntr'o parte si privi la vecina-sa óre cum multiamita, ca si cum cine scie ce ar fi gâcitu ea.

— Asié siede cine are la ce, — suspiná alt'a ca o baba betrana — sdrobindu cu cârligulu unu sloiu de ghiatia de pe bern'a fantanii.

— Ba dio ala tiucu-mi-te 'n guriti'a ta, a si lucratu.

— Io sciu, câ io am trecutu la têrgu prin satulu lui si mi-au spusu fetele. Hm! — Mi-se 'mpare, câ elu a adunatu stogurile cele, câtu tiri-de sufletulu cand le vedi. Da fênulu cela cine l'a cositu, cine l'a adunatu, cine l'a caratu? . . . Ba dio dragulitia pe tempulu caraturii cand resunau fênatiile de a lungulu de clopotiele, puteai scí câ Gligorasiu vine cu carulu cu siese boi cum e laptele, plesnindu si horindu.

— Oh Dómne, dómne! — suspiná o nevêsta — da rea e maica-sa si gingasia! Pana nu-e diua bine o audi tololindu prin curte — peste totu satulu s'aude gur'a ei.

— Da e si harnica surata, i respunse alta. Cand altele culegu canep'a, ea melitia; cand altele melitia, ea tórce; si cand altele torcu, ea-e in resboiu si tiese nesce pandia si nesce sterguri cu vergi cum e velulu celu de metasa — hm, sê am io asié o mama, nu o asiu da pentru tiér'a asta.

— Nu-e mai norocósá ca Dochiti'a — intorse un'a vorb'a. Mam'a ei sciu câ e buna ca pana cea alba, — nu gresiesce nici la frundia, cu aceea sciu dómne sante câ póte traí.

— Póte dio cu aceea! De mine traiésca câtu petrile, câ destulu de buni ómeni si-capeta, numai ea de n'ar fi asié guraritia! — refleptá o fêta aci, care 'nainte de asta cu diece ani chiar asié asteptá petitorii ca astadi, si care sperase la amantulu Dochitiei.

La oservatiunea asta vedeai cotindu-se si una si alta; si tóte sciau, câ ce o dóre pe surat'a.

— Da rogu-te si cu Dumnedio tu Palagía, cine-su fetele de nune? Io nici acum nu sciu, se pare, câ nu-su din satu. Asta o întrebá o fêta 'ntientielata, care e maniósá cá-ci Dochiti'a nu o-a chiamatu pe ea de nuna. Scia ea destulu de bine, câ cine e nuna.

— D'apoi cine sê fia? câ are dóue verisióre ca dóue pupadie, — dóra n'a chiamá straine.

— Hm, credu dio io surata, — da se vedi ce rochii li-a cumperatu maicele loru la amen-dóue, si naframa la mana; — d'apoi ce petele cu vreste si cu pene, de unu latu de mana!

— D'apoi fia si ele nune odata, câ sciu câ n'au mai fostu, — díse un'a cu ironia, apoi se 'ntórse si rise catra alta cu care si-sciá ea bérfelele de a casa.

— Da cu care rochia-i merge tu Iléna mane sér'a la *piperiu* *)? Sciu câ nu-i merge cu cea noua, câ *vidicani* **) n'oru fi, apoi nici Onasiulu teu nu-e a casa — întrebá un'a jalusa pe frumseti'a.

— O du-te, du-te! . . . respunse asta cu óre-care smerire, câ-ci i-a pomenitu cealalta pe amantulu ei.

— Audi tu Flóre, se dice câ Dochiti'a nici nu e superata câ se marita. — Dómne domne ce fire slaba! (Va urmá.)

V. R. Buticescu.

*) Piperiulu e o petrecere in presér'a nuntii, la casa a mirelui séu a miresei; ér déca nu siedu intr'unu satu: la ambii.

**) Vidicani-óspeti dintr' altu satu.

Cum scriemu asta-di?

I.

Romanii de la Dunare séu mai bine din Romania, au imputatu cu tóta ocasiunea roma-

vaniei, "câ romanii din Romania d'aceea nu sciu de afacerile politice ale romanilor din Austria, câci ei nu întielegu si nu au voia a cetí diuarele acestor'a, pentru câ ele sunt scrise reu romanesce, pline de latinismi s. a. care nu intra în capulu loru.

Femeia din Palestina.

niloru din Austria, câ ei nu sciu serie romanesce, câ limb'a loru e aspra, séca, incurcata, si plina de cuvinte, spresiuni si constructiuni straine, si mai vertosu latinesci. Sunt vr'o trei luni, decandu unulu aruncá de nou in „Gazet'a Transil-

Ei bine! lucrulu este destulu de importantu, pentru d'a meritá atentiunea ori-carui. Pe câtu sciu, imputârile acestea nu s'au facutu in tractate sistematice si racionate, fara éca asié in trécatu, la ocasiune si pintre alte materie.

Nu s'au facutu neci odata cu studiu si imparțialitate, si cu atātu mai pucinu cu seriozitatea ce-o merita. Neci romanii din Austria, déca au reflectatu din candu in candu, n'au procesu astu-felu.

Óre n'ar' fi o nepasare, si chiar o eróre ne-scusabila déca amu luá lucrulu si d'aici inainte totu asié de usioru, séu mai bine, déca l'amu lasá totu asié balta, buna óra ca nesce socoteli incurcate, cari pe câtu le lasi mai multu nedes-facute, cu atātu te apuci mai cu anevoia de ele. In scurtu, óre n'ar' fi tempulu celu pucinu sê incepemu a ne trage socotéla in acésta materia?

Va intielege ori cine, câ acést'a nu se póte face cu un'a cu dóue. Eu mi-permitu, déca nu a face adeveratulu inceputu, déca nu a lamurí lucrulu, celu pucinu a dá impulsu pentru d'a face acésta altii multu mai competenti. Ceea ce ne va intunecá in locu d'ane luminá in acésta cestiune, voru fi fâra indoiala animositátile si predileptiunile provinciale. Aceste si-au avutu partea pan' acum. Aid! sê dâmu dara toti cu ele d'o parte. Ele nu sunt demne de republic'a literaria. Ele o arunca in confusiuni si ruina, séu in casulu celu mai bunu, impedecea prosperarea. O astu-felu de republica nu este, nu voiú sê fia patri'a mea. Sê fimu liberi. Numai sub acésta conditiune iau condeifulu a mana.

La desvoltarea limbei au totu daun'a partea loru nedisputabila referintiele sociale si politice si influintiele climatice. Romanii din Austria, scimu celu pucinu atât'a locuiescu mestecati cu unguri, sasi, germani, sirbi, slovaci, ruteni s. a. Ei au avutu totu d'aun'a sórtea, si o mai au chiar si adi, d'a invetiá mai antâiu orice alta limba numai pe a sa neci odata, séu numai dupace si-au implutu capulu si si-au infectatu sangele cu cele straine, apoi si atunci cei mai multi numai de curiositate séu asié dicandu de rusíue.

Junimea inainte de 1848 trebuia sê invetie in scoli unguresce, si latinesce; d' atunci incóce unguresce si germanesce.

Dela 1850 pana la 1860., chiar si la gimnasíile, romane, nu vedeai decátu manuale in limb'a germana, ba chiar si propunerile, sciusi-guru, se faceau in parte in acésta. Erau si manuscrise traduse in limb'a remana, dar in unu intielesu pucinu mai chiaru de câtu apocalipsulu.

Traducerile clasiciloru nu se faceau intru nimicu mai bine. Limb'a romana numai avea sufletu in óse ca altele, nu mai avea geniu, fara éca asié trasa si intinsa, ori dupa natur'a orginalului, ori dupa a unei traductiunei ér straine.

Cine va voi a se convinge mai de aprópe, iee a mana traducerea cartii prime din Liviu de profesorulu J. Antoneli, tiparita in Blasiu in 1860.

De limb'a romana la deregatorií numai visá nime. Numai legile se traduceau in o limba trasa smulsa, fortiata, pentru acarei intielegere de multe ori originalulu este comentaru. S'au facutu si unele traduceri bune. Celu pucinu s'a creatu o terminología juridica.

Dar' de alta parte va trebuí sê concéda origine, câ acésta neci nu s'a potutu altu-felu pentru prim'a óra. Deregatorií de sange romanu, erau fericití, déca numai sciá nime ce sunt. Éca asié — lilíaci: neci pasere neci síorece. D'aici a urmatu, câ multi scosesese limb'a romana chiar si din sinulu familiei. Dotu de aici a urmatu si aceea, câ cea mai mare parte din deregatorií sciú pré bine alte limbi si destulu de reu romanesce, si acést'a de la celu mai mare pana la celu mai micu.

Mai adauge acum la aceste, câ romaniloru din Austria, in periodulu de 10. ani de absolutismu, li-a fostu opritu orice comerciu literaru cu Romania, sub periculu d'a fi inchisi, persecutati, notati si destituiti din postulu ce l'aru fi ocupatu. Multi au fostu pusi la umbra chiar numai pentru, câ au fostu suspiciunati, câ aru primí câte o carte din Romania, séu pentru, câ s'au gasitu la ei chiar si numai nisce versurile de amoru, nu tiparite, fara manuscrise.

Ce mai remanea dar' pentru desvoltarea si polirea limbei? Nimicu decátu diuarele si scrierile séu publicatiunile private? Câte diuare au avutu Romanii din Austria pana la 1848.? Inceputulu lu-facuse Baracu cu „Foi'a dominecii,“ si continuá „Gazet'a Transilvanici“ cu „Foi'a pentru minte.“

„Organulu luminârii“, ca sê tacu de unu „Amiculu poporului“, pré avura scurta viétia. Dar' nu voiú sê facu istori'a diuareloru. De la 1850. si mai vertosu de la 1860. au inceputu a se inmultí si la romanii din Austria diuarele Scrierile séu publicatiunile private au fostu totu d'aun'a rari, astu-felu sunt si astadi. Dar' in proportiune cu numerulu ce se publica in Romania, au cu multu mai mare pretiu, sunt cu multu mai serióse si mai solide. Este fatalu, câ pana acuma de cele multe ori nu le-a recomandatú limb'a.

(Va urmá.)

Radu Nasturelu.

Papirulu.

Papirulu séu hartí'a e acea materia subtila, neteda, intinsa, pe carea noi astadi cu atát'a usioratate scriemu. Papirulu si-trage numele de la plant'a africana „papyrus“, unu feliu de trestia cu mediu nutritoriu, pe care-lu potu cóce de pane, éra cogi'a trestiei e bitíosa ca fuiorulu, din care egiptenii facu funii; si de radecina are nesce cepe, pe acarora frundie desfacute egiptenii dedemultu scriáu.

Ca sê ne potemu intipuí greumentulu si recerinti'a de tempu a modrulú scrierei antice facia cu celu presentu pe papirulu nostru, e de lipsa sê cercâmu istori'a si se vedemu modrulu scrierei antice.

Cei d'aintâiu, despre cari se scie cumca au inceputu a si descrie cugetele sale prin óre care forme, a fostu egiptenii, prin *ieroglífe*. Ei desemnau adeca figure intregi spre exprimerea cugeteloru sale, esié figur'a sierpelui carele si-musica cód'a insemná tempulu séu cursulu unui anu; figur'a ochiului, precautiune, grigia etc. Acésta scrisóre o pricepeau numai preotii lorú, si deacolo se numescu figurele *ieroglífe*.

Inse aflarea caractereloru pronunsiatóre a sunanteloru vorbirei, care le numimu litere, se ascrie fenicieniloru, unui poporu vecinu cu statulu iudaicu, dar' renumitu cu negutietori'a sa in mai multe parti a lumii. Onórea inventiunei se dá unui fenicianu cu numele Thaut. — Acele caractere au fostu departe de frumseti'a si claritatea literiloru de astadi, dintre cari literile Romane ocupa locul primariu in tóta privinti'a.

Cu inventiunea caractereloru, s'au inventatu si materialulu scrierei, care inca in multe chipuri s'a schimbatu. In tempurile cele mai vechi se scriá pe cositoriu, pe scórtia de lemnú, pe table de lemnú, poleite séu tornate cu céra, pe scóiti, pe piei de vite, si pe frundie de finicu.

Precum dísei egiptenii scriau pe frundiele de cépa a „*papyrusului*“, si fiindu ei fórté gelosi de inventiunea lorú, ca sê nu se latiésca si in alte parti, au opritu esportarea plantei „*papyrusului*.“ Acésta procedura a datu ansa inventiunii altoru popóre a scrie pe piei de vite argasite spre acelu scopu, care s'au numitu „*pergamentu*“ de la orasiulu Pergamus in Asia mica, unde s'a si inventatu acestu materialu de scriere. Pergamentulu a fostu in usu fórté multu tempu. Pe tempulu Romaniloru se folosiá pergamentulu in genere. Se lipiau mai multe piei argasite de olalta, éra unu capetu se legá de unu bastonu rotundu, pe dupa care se impaturá pergamentulu scrisu. Pe asié pergamente calcate erau scri-

se tóte scriptele scrietoriloru vechi romani, acarora forme se potu vedé si astadi in sinagógele evreesi, cum se pastrédia la ei adeca thora — biblia, — decátu cá e scrisa pe papiru lipitu de pandia, éra nu pe pergamentu de piei. — Pergamentulu apoi i-a urmatu papirulu nostru de astadi, despre care mai diosu.

Dupa cum éra materialulu scrierei de diferite calitáti, tocma asié si instrumentele scrisorii. Pe masele cele vertose — cosotoriu, tablele ceruite, scortie etc. — se folosiá betranii cu unu stilu la unu capetu ascútítu, la celalaltu tempu, cu ascútítulu se formá literile, éra cu tempulu se corigá. Egiptenii mai antâiu au scrisu cu trestia. Aflarea penei de gasce nu credu cá a asceptatu multu dupa sine, timpulu anumitu nu se scie. — Tint'a la inceputu se prepará din funingine, de unde literile ingalbenea fórté, dupa acea s'a aflu de pétra acra si carbuni, apoi de vitriolu si gogosie etc. — Cea mai brilianta scrisóre la cei vechi eré cu aurú si argintu, care se folosea intru descrierea cartiloru sacre mai cu séma. — Nu se póte spune deci usioratatea scrierei de astadi pe papirulu nostru, facia cu modrurile scrierei pana la inventarea lui.

Sê vedemu inse mai de aprópe inventiunea si prepararea papirului nostru de astadi. Papirulu celu mai vechiu a fostu dara, frundiele cepei „papyrus“-ului egipteniloru mai cu séma in Alesandria. Dar inca 'nainte de Chs. s'a aflu in China maestri'a a prepará papiru din bumbacu crudu pe care-lu faceau ciru. Prin arabi apoi a strabatutu acésta maestria si in Europa. Dupa an. 800 d. Ch. papirulu de bumbacu a devenitu generalu, éra pergamentulu a inceputu a-si pierde valórea. Acestu papiru erá inse fórté scumpu, din caus'a cá bumbaculu se procurá pentru europeni cu spese enorme. Spaniolii au fostu cei d'antâiu, cari au devenitu la cugetulu acela, cumca óre nu s'ar poté prepará papiru si din trentiele pandiei de bumbacu? si a succesu. Pe la anulu 1300 d. Chs. — semtiendu-se fórté lips'a si in trentie de bumbacu — s'a cercatu cu trentie de prandia de inu si canepa, si si acésta a succesu. — Si asié papirulu nostru de astadi, de la celu mai finu pana la celu mai grobu, lu-avemu din trentiele de totu feliulu de pandia, care jidanii cu flueri — spre mirarea nóstra si spre inavutírea lorú — cu pretiu bagatelu le culegu pe stradele nóstre.

Éra acestu papiru astfeliu se preparédia: trentiele se aduna la mór'a de papiru, si mai antâiu se sortiédia dupa calitatea pandiei, cá-ci dupa calitatea pandiei reésa si calitatea papirului, deci din pandia fina papiru finu — care se

numiá mai înainte si olandicu; din trentie de pandia groba si din cartonu papirulu de tipariu — éra din trentie de bumbacu papirulu bibolu, — papiru de zacharu — Zuckerpapier — si charta dêrsata séu papiru grosu si scortiosu — die Pappe. — Trentiele asié sortite se marunté-dia in mora prin instruminte taiatóre, apoi se inmóie in vase de petre si se pisédia pana se face ciru, care apoi se chiama semimateria. Acésta semimateria se usca, si cu unu cilindru se sdrobesce, si atunci se chiama materia perfecta. Dupa acea se pune in nesce ladi anumite si cu unu melastau incarlighatu se mesteca bine. Apoi se pune intr'o cada mare si umedîndu-se, se lasa a trece in putrediune, pentru pregatirea papirului de tipariu, de calcografia si de hartia soda. Doi lucratori de la móra stau apoi langa cada, unulu cu forma de drotu de arama galbena de marimea cólei dupa categori'a ei d. e. roiala — mediana — ordinaria si cavalerésca, scóte din cirulu acesta, lasa ap'a a se scurá, si preda form'a cu cirulu celuialaltu lucratoriu, carele cirulu formatu lu-intinde pe tabl'a de filtiu. Asié se totu scóte si ingramadesce alternitive cirulu cu tablele de filtiu pana se urca sum'a cóleloru la 181, o compresa s. a. m. d. Ca sê se scura ap'a bine din acésta compresa se duce sub anumitulú téscu, se stórcé bine, se desface, apoi cól'a dupa cól'a se usca, se compunu indoite, se impartu in contiuri si semi-contiuri, si apoi éراسi se tescuescu. Cirulu papirului de scrisori, se mai mesteca cu unu adausu de cleiu albu de óse de vitielu. Acestu papiru vine sub nume de papiru de note, de cancelaria, si de epistole. Olandia e renumita intru pregatirea acestui soiú de papiru. Anglia éراسi si-are meritulu pentru papirulu de velinú si de desennu, spre care scopu cirulu nu se scóte cu forma de drotu, ci cu una forma neteda, si acestu papiru de velinu n'are dungí. Celu mai bunu papiru pistritiu séu turcescu numitu vine din Nürnberga. Prin compunerea si lipirea mai multoru cóle la olalta se face papirulu de tapete, de carti de jocu, éra din papiru batutu si pisatu, papirulu numitu maché. In tempulu modernu se folosesce multu papiru de masîna, acaruia margini sunt taiate cu masîna. Ne potemu si noi mandrí cu o asemenea móra de papiru, si acela e in Ardealu la Zernesci.

Catra acésta mai vine a observá ceva in caus'a papirului despre chinezi si japanezi. In Japania cresce fragariulu numitu papiru din a carui scórtia pregatescu japanezii afara de funii, festile si altele, inca si papiru fórté bunu, carele dupa etatea arborelui are calitate mai fina séu

mai grósa. Asemenea si chinezii au planta nu mita trestia de bambusu, carea diferesce de tres-ti'a nóstra prin acea, cá-ci cresce copaciu, nodorosu si spinosu, si ajunge o marime de 50—60 urme, éra grosime de 2. urme. Indianii pregatescu din trunchii acestei trestii vase, luntre si case. Din nodurile ei curge unu sucu dulce si laptosu, carele la sóre invertosîndu-se, capeta forma de zacharu, si se chiama zacharu de bambus. Chinezii pregatescu din scorti'a cea mai interna, prin urmare fina si móle, celu mai finu papiru, si se numesce papiru de metasa. Nu cumva acesta e papirulu de metasa pe care iese foi'a cea renumita din Peching, de o mie de ani totu in acelu formatu?

G. Traila.

DATINELE POPORULUI ROMANU.

XI.

O nunta la Ilisiesci in Bucovina.

—(Urmare.)

Er' fiindu ea vrednica

Si puternica,

Neci cu-atátu nu s'a lasatu,

Din cornisioru a buciumatu,

Tóta óstea s'adunatu,

Sfetnicii

Si ministri,

Fórté dulce i-a 'nbratiosiatu,

Si cu densii standu la svatu,

I-a 'npartítu pe toti odat'

De corabii au gatatu,

Si cu ele au plecatu,

Toti pe mare, ca pe-uscatu,

La orasiu la Tiarigradu.

Cand fusere 'n Tiarigradu,

Orasielu cam minunatu,

Le trasese pe uscatu.

In orasiu in Tiarigradu

Ei trei díle au umblatu;

Marfusióre-au cautatu,

Marfusióre au aflatu,

Mii de galbeni pe ele-au datu,

Si in téncuri le-au legatu,

La corabii le-au caratu,

Pe corabii le-a 'n carcatu,

Grea dahar-au redicatu,

Ei cu ele au plecatu,

Toti pe mare ca pe-uscatu.

Cand pe mare-au fostu la mijlocu,

Tramisese Domnulu santu

O jirabie de vennu.

Ventulu mare 'n volburatu,

Corabi'a a 'nturnatu,
Negótiile s'au 'necatu.
Noi câti-va ostinitori,
De-asemene caletori
Pe a colo ne-amu aflatu,
Amu saritu nu le-amu lasatu,
Si negótiile mai mice
Le-amu luatú tóte-'n caice,
Le-amu adusu pe tóte-aice.
Le-amu adusu la D-vóstra,
Cu tóta sudórea nóstra.

„Camesiuca de trupaiu,
Ca sê-ti fia de bunu traiu;
Batuta cu burunciucu,
Sê lipésca de alu teu trupu,
Si de-a fi vro gaurea,
O iau io pe barb'a mea,
Pé-cinstite de nu credi,
Poftimu! Pune man'a vedi!*

1.

Ho! naltiate

Imperate!

Asta frate

Nu se póte,

Nu te grabí la luatú,
Precum te-ai la insuratu!
Câ-ci parintii D-tale
Ii cuprinse-o mare jale
Si se puse 'n price,
Ca sê strice,

D-ta ai prinsu a plange
Si ai dîsu! dîsu! c'-o piétru
Grósa, lunga, 'ncoltiorata
De grumadiu tí-i legá,
In o vulbóna te-i aruncá,
Si acolo te-i 'necá,
Câ-ci ca (N. N.***) nu-i aflá.
Si cu aste, dieu! cu tóte,

Pré 'naltiate

Imperate,

Poclonire totu inalte,
De l'a nóstra 'mperatésa,
Pré vestita de frumósa,
Asta data sê primesci
Si ostirea sê-i cinstesci,
Pe scripcari,
Pe lautari
Cu galbeni sê-i daruesci.***)

3.

Multiamire!

Multiamire!

Domnisorule de mire,
De acestu dulce paharu,
Ca si domnului de daru
Ca si-acést'a, ce se face,
Dídita fia spre pace.
Sê se faca pe unu locu
Cu norocu,
Pe viétia
Cu dulcétia s. c. l.
(Tocmai ca si la mirésa).

Dupa ispravirea acestoru cuvinte
redica paharulu si éra-si (ca mai
susu) lu-inchina, dîcandu :

Sê traiesei si tu podea,
Sê beie guriti'a mea s. c. l.

Dupa tóte aceste incepu a cantá
lautarii si tenerimea a jucá pana
tardíu, si de-acólea imprasciandu-se,
mergu fisce-care pe a casa. A doua
dî de mancati'a urmeadia cununi'a.

IV.

La noi este datin'a, câ atátu mi-
rele, câtu vatajeii mirelui si a mi-
resei trebue sê aiba cai pe carii
pornescu la cununi'a.

„Dupa ce sosescu cu totii la cu-
nuni'a, intra cu totii in biserica pe-
trecandu intru smerenie si laud'a
lui Dumnedieu, dupa cununi'a inse,
indata ce esí mirele si mirés'a afa-
ra, de-auna ii apuca vatajeii intre
drusce, formandu unu lantiu pana
in drumu, éra lautarii canta, de su-
na satulu.

Dupa ce esu in drumu incepu a
jucá o hora, unde trebuie sê fia
atátu mirele câtu si mirés'a in jo-
cu, si druscile inca, pe cand vata-
tejii cinstescu si poftescu.

Sevîrsîndu-se acuma si a trei'a
hora, incalca mirele si vatajeii,
éra mirés'a se suie, din preuna cu
nun'a cea mare si alte mueri, intr'o
carutia, si prin canturile loru cloco-
tesce satulu pana ce ajungu a casa
la mirésa. Dupa ce ajungu a casa
se punu cu totii la mésa atátu aicea
câtu si din colo.

V.

Dupa mésa incalca vatajeii si
mirele mergandu, din preuna cu
caruti'a la mirésa. Indata ce sosesc-

cu ei la mirésa, le saru portarii si
nu-i lasa neci decum, dîcandu :

Voi! voiniceii,
Mari, marunteii,
Mandri, frumusieii,
Ce umblati?
Ce cautati?
Und' vi-e calea
Si cararea?
Cin' v'a 'ncelatu?
V'a farmecatu,
De umblati pe-aicii,
Pe suptu cest' porticii?
Unde ati sositu,
Dieu! ati ratecitu,
Nu ati nimeritu!!
(Cei cu schimburile:)

Ce amblámu,
Ce cautámu?
Nimerui sama
N'avemu sê dâmu.
Amu sositu,
Amu nimeritu
Ne 'ncelati,
Nefarmecati.
Si cu totii
Stranepotii
Chiuindu
Si hohotíndu,
Vomu intrá,
Vomu descuiá
La a nóstra
Imperatésa
Mirésa.

Napadindu cu totii, deschidu
pórt'a si intrandu, mergu cu totii
pana de naintea usiei. De naintea
usiei casei este unu scaunu lungu:
pe scaunu o cofitia cu apa, unu co-
lacu, unu taieru cu grâu, de na-
poi'a scaunului este, mai alesu, o
baba, carea, stropindu si aruncan-
du cu graulu asupra loru nu-i lasa
neci-decum sê se apropie de scau-
nu, dîcandu-li si ea uraciune.

Navalindu unulu dupa altulu,
apuca unu vatajelu colaculu si ju-
candu-lu in bâti pintre nuntasi, lu-
apuca si alu doile, si tînu amendoii
de capetele bătului, fiindu colacu-
lu in mijlocu, se petrecu cu totii de
de trei ori pe sub bâti, si in urma
lu-rupu vatajeii in dóue.

*) Atunce ar puno man'a, inse se sfiesce, in urma totu o întinde.

**) Cum i-e numelo.

***) Dupa aceste uraciuni cinstesc mirele uratoriulu, éra uratoriulu incepe „multiamirea paharului.“

Dupa ce se ispravescu tóte aceste ceremonii, intra tóta nunt'a in casa, afara de cei teneri, cari remanu afara petrecandu jucandu si chiuindu.

VI.

De tóte partile vedi acuma navalindu tenerimea, ficiori, fete frumusiele gatite, cu capulu golu, cu catrincióre si piepterasie de mnelu, din preuna cu feciorii formeadia felurite jocuri, mai cu de-alesu: hor'a romana, ardelenesc'a arcanau'a, ursaresc'a, ciofulu si 'n urma si rusesc'a s. a.

Aice se vede romanulu câtu e de poeticu, numai ce pune piciorulu in jocu, incepe delocu a intoná numai in versuri si nu numai câ, versurile lui indesine dara si pentru fiesce-care jocu bine potrivite.

Cum au inceputu lautarii a-si intinde cordile, murmura sonulu in aeru, de-a una incepe unulu din ei a chiu:

Striga! Striga!
Sê se stringa,
Ca oitiele la strunga,
Si ciobanii sê le mulga.
Sê s'adune
Cele bune,
Cele rele,
Nu-e de ele.

Indata ce audi glasulu acela, totu de nuna se'n roteadia mai multi flacâi, formandu o hora romana, cu urmatórea chiuitura: *)

1.

Du-te lume
Peste curme,
Si viétia, peste ghiatia,
Trandafiru la lelea 'n bratie:
Trandafiru de manastire,
Dragiloru badii copile,
Da v'ar Domnulu vre unu bine
Si nóue vro sanetate,
Sê ve maritâmu pe tóte,
Sê ve dâmu pe la barbati,
Sê nu ne blastemati;

*) Fetele inse se punu rind imprejurulu jocului, si numai atunci li e iertatu a intrá in jocu cand i face vre unu fecioru séu amantulu ei cu ochiulu.

Dara voi ve ve-ti uscá,
Ca frundi'a,
Si ca érb'a;
Ca frundi'a de pe-unu stejaru,
Ca érb'a de pe-unu otaru.

2.

Stejarelu taiatu de-a séra,
Trud'a mea din asta véra.
Totu o truda si-o amagéla
Si mai multa chieltuiéla:
Chieltuiéla dracului,
Sê o dâmu barbatului,
Sê se duca dracului.

3.

Unulu:

Ah! de mine, ce síreagu!
Ce pecatu câ n'are steagu!

Mai multi:

Au avutu
Si l'a vendutu!

Unulu:

Dar' cu banii ce-a facutu?
Au beutu cu mandrele!

Mai multi:

Cu mandrele din Galati,
Cu perciunii ratesati:
Cu papuci calafindesci,*)
Totu sê stai si sê-i privesci.

4.

O! lelitia 'n cinsa bine
Cu curele de la mine,
Cumperate din cetate
Cu cinci lei si diumetate.

La ardelenesc'a

Ardelene dragulu meu,
Fi-ne frate nu fii reu,
Câ de cand tu ai venit
Budiele dulci s'au scumpitu.

La ursaresc'a:

O! salcacii ursarii,
Cum se jóca cu banii.
Inse ursaritiel
Mornaescu ca mîtiel
Prin tóte cotrutiele.

La ciofu:

Vine ciofulu din cordunu,
Cu cionulu la perciunu.
Vine ciofulu din padure
Cu síreagulu de copile.
Cu nasutiulu unsu de mure.

*) Calafindesci aproape de de Siretiu in Bucovina.

La rusesc'a:

1. Busuiocu mandru 'nfloritu,
La feciori de daruitu,
La feciori fâr' de musteatia,
Ce sê 'n vétia strînge 'n bratie.
2. Cine jóca cazacesce,
Pandia vér'a nu bilesce, (albesce)
Da bilesce la craciunu
Cand o stringe 'n vieru 'n sinu
3. Trópa, trópa pe podele.
Câ cismele nu-su a mele,
Câ-su din satu de capetatu
Multiamimu cui mi-le-a datu s. c. l.

Cand întorcu joculu:

Upa! tupa si 'napoi,
C'asié jóca pe la noi.

VII.

In casa inca se veselescu, inse mai alesu betranii din preuna cu mirele, carui nu-e iertatu se ésa de dupa mésa pana ce nu esu cu zestreá. Mirele stâ dupa mésa intre nunii cei mari, ci de-acolo cinstesce cu nuntasii. Dupa finca mesei vinu druscile si punendu-se langa mire i aducu 'ndata si mirés'a, inse mai antâiu i aducu o copilitiamititica si-o punu langa densulu, dicandu: câ acea i-ar fi mirés'a, éra clu i dá vr'o câti-va bani si apoi esc copil'a de dupa mésa. Indata dupa acés-ta i aducu si mirés'a de unde o gassise si o punu vatajeii dupa mésa langa mire, éra ca se siesce fiindu-i rusine.

Nu multu dupa acea vinu vatajeii cu hobotulu, jucandu-lu pe dóue bête printre nuntasi prin casa, Druscile standu de-asupra mirelui apera cu nisce naframioére hobotulu, pe candu vreu ei sê ilu puna pe capu, éra ei ilu-punu totu-si, inse pe furisii.

Mai petrecandu cu totii si veselindu-se in casa si tinerimea a fara, vinu vatajeii mirelui si-a miresei si incepu dantiulu fiind vatajeii mirelui in nainte, druscile atâtu a mirelui câtu si-a miresei inprejurulu mirelui si-a miresei, éra vatajeii miresei in urma si de-acolea ce-i alalti teneri si tenere, cu urmatórele versuri: (Fine va urmá.)

Ce e nou ?

* * (Societatea de lectura) a tenerimei romane studinte la scólele din Oradea-mare s'a deschis in 16 noemvre dupa médiadi la patru óre. Dupa ce dlu conducatoriu Iustinu Popffiu salutá pe tenerii adunati, se alese o comisiune, carea poftí pe supraveghiatoriulu societátii redís. d. canonicu Ioanu Papu la siedintia, carele infatísíanduse, fu primitu cu vivate entusiastice, apoi adresá catra tenerii adunati o vorbire insufletítore. Dupa acésta membrulu societátii Elia Traila rostí o cuventare catra conducatorii si membri societátii, — ér dupa densulu Damianu Dragonescu salutá pe veterani in numele celor de nou veniti. Cu aste supraveghiatoriulu parasi sal'a. Atunci luá cuventulu conducatoriulu si improvisá o vorbire frumósa. Urmá inscrierea membriloru, cinci-dieci si optu se inscrisera. Apoi se alesera diregatorii societátii, de notariulu corespundintieloru se alese juristulu de an. I. Elia Traila, de notariulu siedintieloru stud. de cl. VIII. Nicolau Oncu, de casiru juristulu de an. II. Nicolau Zigrea, de controloriu juristulu de an. III. Ioanu Dunca, de bibliotecariu stud. de cl. VIII. Ioanu Buteanu, de tabelariu stud. de cl. VIII. Josifu Rednicu. In privintí'a almanacului societátii se decise, ca acela numai decátu sê se puna sub tipariu. Almanaculu va contiené vr'o treidieci de piese, intre cari sunt trei novele originale, unu romanu de Chateaubriand, celalalte poesii. In fine la indemnarea dlu conducatoriulu se decise ca societatea sê edeie o fóia enciclopedia manuscrisa, carea va aparé totu la dóue septemani si se va estinde numai intre membri ei; pentru scopulu acesta se alesera redactori Elia Traila si Nicolau Oncu, ér in comisiunea redigiatóre Vasiliu Berlogia, Nicolau Zigrea, Georgiu Martinescu, Ausentiu Gaita si Georgiu Fejér.

* * (Din Beisusiu ni se scrie.) Societatea de lectura a tenerimei romane de la gimnasiulu d'aice serbá siedintí'a de deschidere in 11 noemvre la 11 óre inainte de mediadi. Siedintí'a se deschise prin Rdis. domnu directoru Teodoru Kóváry, apoi dupa cetirea statuteloru dlu profesorulu Gavrilu Lazaru ocupá oficiulu seu de conducatoriu. Dupa aceste urmá alegerea diregatoriloru societátii: de notariulu siedintieloru se alese stud. de cl. VIII. Arcadiu Popianu, de notariulu corespundintieloru stud. de cl. VIII. Jonitia Badescu, de casiru stud. de cl. VII. Corneliu Piposiu, de antáiulu bibliotecariu stud. de cl. VIII. Florianu Nilvanu, de alu doile bibliotecariu stud. de cl. VII. Andreiu Popu. In fine se otari ca de-acuma nainte siedintiele sê se tiena totdeauna domineca dupa médiadi la 3 sêu 4 óre, dupa giurstári.

* * (Necrologu.) O scire trista, venita de peste Prutu, ni spune, cá cavalerulu Costache Stamate, unulu din cei doi autori romani, ce mai are biét'a Besarabia cutropita de muscali, celu de pe urma poetu natiunalu ce posedea acea parte de locu ce zace in sclaví'a strainului, unulu din cei mai buni prosatori romani, a moritu la mos' a Ocnitia, in versta de 70 de ani trecuti. Opurile lui cele mai renumite au fostu „Galít'a blastemata“ — „Stejarulu taberei“ — si „Ruinele Sucevei,“ Fia-i tierina' a usióra!

* * (Domnisiór'a Elisa Circa) a datu marti in 27 noemvre unu concertu la Bucuresci in sal'a ministeriului culteloru pentru ajutorarea nenoricitiloru cari au suferitu prin foculu celu cumplitu din orasiulu Miliecu.

Din strainetate.

* * (La tribunalulu din districtulu Sainei) curge unu procesu curiosu. Unu barbatu fu acusat, cá are cinci muieri. Numele domniei sale e Iosifu Braggiotti. La pertractare sunt de fatia si cele patru mueri ale lui, a cincea a moritu inainte de acésta cu doi ani. Densulu e fiulu unui negotietoriu asediatu la Paris. Are 46 de ani si in tóta viétí'a sa a fostu cavaleru mare. Muierea lui cea d'antáia e fiic'a unui cetatianu avutu din Turinu, cu asta s'a casatoritu in 1853 si a traitu cu ea unu anu de díle la Paris. Atunce barbatulu spuse muierii sale, cá are sê mérga la Florentia, spre a primí acolo o ereditate. Densulu inse si-vendú tóte-cele la Paris si grabi la Napolea, unde sub nume falsu, ca fiulu unui negotietoriu din Paris, traiá fórté galantu. Intr'aceste facú cunoscentia cu fiic'a unui diregatoriu de statu de acolo, si o luá de socia, dar peste câte-va luni disparú. Desbarcá la Barcellona, si spunendu cá e emigrantu italianu, a trei' óra se casatori cu fiic'a unui cetatianu avutu din Barcellona. Intr' aceste audíse, cá muierea lui din Neapolea a moritu, deci avú curagiulu a merge in deretru la Neapole, ca sê primésca ereditatea sociei sale, dar consangeni repausatei i se opusera. Aice Braggiotti diari fiic'a unui fabricantu din Lyon, caletori cu ea acolo si o luá de muieru in 1863. Dupa cununia i spuse, cá densulu a facutu o crima politica in contra guvernului Franciei, pentr'aceea e periculosu, ca sê locuíesca in Lyon, se rentorsera dara la Neapolea. Acésta socia a lui Braggiotti e cu siepte ani mai betrana decátu densulu si traiau fórté reu la olalta, pana ce in fine in 1865 barbatulu o parasi si pe acést'a. Atunce se rentórse in Francia si se asediá in Toulon, unde fu cunoscutu ca unu omu avutu. Aice se casatori si a cincea óra cu o veduva avuta. Portá peru falsu si erá totdeauna rasu. Toti lu-stimau, pentru acea fu o suprinde mare pentru publiculu de acolo, candu polití'a lu-arestá. Unu negotietoriu din Parisu lu-cunoscú. La intrebarea, cá de ce s'a inoratu de atâte ori? — respunse, cá densulu bolesce de máni'a de bani, numai pentru ca sê capete bani s'a inoratu de atâte ori si simtíese, cá déca l'oru eliberá, éra-si se va inorá. Anevoie, credemu sê mai aiba voie!

* * (Din Peking) se scrié unei foi englezesci, cá „domnulu imperatíei ceresci“ la unu ospetiu datu in onóre unei deputatiuni englezesci, mancandu pré multu s'a bolnavitu. De locu chiamara pe mediculu de curte si acesta i dede nescari lécuri si ca „fiulu sóreli“ sê fia scutitu de tóte neplacerile, siepte mandarini de frunte au trebuitu sê steie contra pericolului amenintiatoriu. Pericolulu amenintiatoriu, firesce, nu crá altu ceva decátu unu morbu, asié dara domni mandarini au trebuitu sê se faca morbosí. Se culcara dara si traia cu lécuri pescrise de medicu, si trei díle totu asudara. Majestatea sa intr' aceste scapá de morbu si premiá pe mandarinii carii suferindu pentru densulu departara pericolulu amenintiatoriu.

* * (Unu remastagu.) Unu omu din Torgau se remasí cu altulu, in 400 de taleri, cá elu in decursu de optu díle va mancá o maja de carne si va bé unu acovu de bere. Omulu nostru in fia-care diua mancá de dóue-ori si in a sieptea diua nu mai avú neci carne, neci bere. Grandiosu apetitu!

* * (Istori'a unui omu grasu.) In Paris traiesce unu omu, pe carele lu-cunoscú fórté multi, insusírea lui caracteristica fu grasimea, toti lu-numiau numai „gra-

sulu. " Omulu acesta avea datin'a de a amblá pe josu in satele vecine. Finantii din capetulu orasiului, la vama, lu-cunoseau bine si glumiau a dese ori cu elu. A de-una-di omulu nostru sosindu din satulu vecinu, se certá cu unu ostasiu, acesta maniandu-se, scóse sabi'a si i spintecá — fólele. Toti cei de fatia cugetara, cá grasulu va mori, cá-ci intr'unu minutu a cursu fórtu multu sange dintr'ensulu. Grasulu intru adeveru zacú ametitu de loviturile ostasiului. Intr'aceste adusera unu medicu, dar acesta — spre mirarea celor de fatia — aflá, cá ceea ce a cursu din omulu celu grasu, nu e sange, ci — vinu rosiiu. Elu adeca erá unu insielatoriu. Totu trupulu lui erá invelitu cu guta-percha, si mergandu la sate, lu-implea totdeauna cu vinu rosiiu, si astfelu paz'a de la vama, cugetandu cá densulu e fórtu grasu, nu pretinse accisu neci odata. Dar acuma fu pocalitu, trebú sê platésca o pedépsa mare. Dar necasulu lui celu mai mare e, cá poporul si acuma lu-numesce in batjocora grasu, — cu tóte cá acuma e fórtu secu.

* * (Tiarulu Rusiei) in diu'a cununiei principelui de tronul a demandatu, ca toti carii in diu'a acea s'au cununatu in Petersburg sê fia provediuti de la curte cu tóte mancárele si beuturile trebútióse la o nunta, ceea ce fu o surprindere placuta mai alesu pentru familieele cele mai sarace. In alta dí tóte parechile nóue fura chiamate la curte, unde nevestele capetara feliiurite donuri pretióse.

* * (Din Petersburg) se serie, cá soci'a principelui de tronul, a trei'a dí dupa nunta se bolnavi periculosu. Precum se vorbesce zace in tifusu, din care cauza renumitul medicu din Viena Opoltzer fu chiamatu de locu in capital'a Rusiei. Fericirea familieei domnitóre este dara de tempuriu conturbata.

* * (Barbatii din Londra) acuma admira pe o femeia extraordinaria in genulu seu. Femei'a asta se chiama Maria Walser. Nu de multu a facutu doctoratulul de medicina si in dílele trecute tienú prelegerea sa cea d'antáia. Cu ocaziunea asta se adunara o multíme de ascultatori. Dr. Maria Walser se infatísiá intr'unu felu de vestmentu de diumetate femeiescu de diumetate barbatescu, adeca intr'unu felu de paliu legatu de trupu la midilocu. Ceea ce i siedea fórtu bine si incantá pe ascultatorii sei. Are o fatia placuta. Apoi incepú sê vorbésca, dar mai nainte de a trece la meritulu lucrului, povestí câte-va date din viéti'a sa, deslucimdu prin ele, cá cum a pasítu ca pe carier'a asta, — apoi atinse putíntelul si emancipatiunea femeiloru, si inchise, cá vestimintele cele largi impedece multu desvoltarea femeiloru. Ni-arú fi placutu sê audímu cum a demustratu acésta.

* * (Imperatés'a Eugenia) vre sê caletorésca la Roma spre a consvatú pe pap'a ca sê se impace cu Victoru Emanuilu. Jurnalele polítice scriú o multíme de combinári despre caletori'a acésta. Dupa scirile cele mai nóue nu va plecá mai de graba decátu numai peste dóue luni.

* * (Mam'a lui Spsilanti) a moritu, in etate de o suta si mai bine de ani, nu demultu la Odesa. Precum se scie Ipsilanti a fostu incepetoriulu rescóleloru cari au avutu de rezultatu neatêrnarea Greciei. Densulu si in istori'a Moldovei a avutu unu rolul insemnatu.

* * (Curiosa statistica.) Din aratarile statistice ale unui orasiu din America se vede, cá dintre 612 femei tenere cari in decursulu anului trecutú au ametítu, cele mai multe au cadiutu in braciile barbatiloru, cari din intemulare erau de facia.

* (Viéti'a de curte din Compiégne.) Moniteur-ulu vorbindu despre curtea din Compiégne incepe incunoscintiarea sa cu urmatórele síre tendentióse: Din pretrecerea ómeniloru dela curte in Compiégne, din ocupatiunile si excursiunile cele multe, ce le face imperatulu acolo, fiacine se póte convinge, cá suveranulu se bucura de o sanetate salutifera. Preamblarile facute pedestru, cu cocia si calare; venatulu, contemplarea edificieloru, representarile teatrale; scl. chiaru asié curgu ca mai nainte. Cu ocaziunea venarei tienute in lunea trecuta imperatulu a fostu regele venetoriloru, a impuscatu 193 de fere.

Gácitura numerica.

De Cornelia Vulcanu.

. ,;:;! ? Δ ? § ! . , □ . : :
 ? : * * * * * Δ : : § Δ *
 § ! ! * = . Δ ; ? ! Δ ? * * * § : :
 ? * * ! : □ : ! § = ! ? □ * Δ : § Δ *

Deslegarea gáciturei numerice din nr. 37 : „Olulu veduvei“. Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Elena Petroviciu, Emilia Cadariu, Ana Popescu, Amalia Popu.

Deslegarea gáciturei de siacu din nr. 36. ni-au tramis'o d. Elena Petroviciu si d. Grigoriu Tamás.

POSTA REDACTIUNEI.

Dobra. Rebusulu e bunu, lu-vomu publicá, dar nu se póte mai de graba decátu in anulu venitoriu.

„Romanii si Roma.“ Pentru femei do totu altfelu trebúie sê scrii; stilulu — asié precum e — neci pontru barbati nu e bunu. Ti-recomendámu, cá sê cetesci carti si opuri romanesci. Altfelul ide'a e buna. Asié ce-va vomu si incepe acusi in o alta introprindere.

Oradea-mare. Articolulu „Ceva despre toaleta“ nu a sositu la noi. Acesta se va publicá.

Ardustatu Mi- pare rou cá nu a sositu mai de graba, in nrulu trecutú a esitu una chiar cu intielesulu acesta. Altele cu bucuria. Almanaculu pofititu se va tramite.

Lugosiu. Balad'a s'a tramisu delocu la „Albina,“ Portretulu va esí in nrulu 41.

 Cu esemplare complete mai potemu sierbi.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**